

Нино ДЕЛИЋ*

Историјски институт
Београд

ПОПИС БАНАТСКЕ ВОЈНЕ ГРАНИЦЕ 1819. ГОДИНЕ**

Анстракт: У раду је представљен попис Банатске војне границе за 1819. годину који се чува у Ратном архиву у Бечу. Попис садржи податке о структури становништва, земљишног и сточног фонда по региментама и војним комунитетима. Од посебног је значаја због могућности укрштања података о верској и језичко-националној разноликости, чиме се добија представа о прецизнијој етничкој структури области. Попис садржи и сумарне податке за поједине категорије за 1818. годину.

Кључне речи: попис, демографија, становништво, земљиште, сточни фонд, Банатска војна граница, Војна граница, Хабзбуршка монархија, 19. век.

Банатску војну границу су почетком 19. века чиниле Влашко-илирска и Немачко-банатска регимента заједно са војним комунитетима (градовима) Панчево и Бела Црква. Становништво ових области је било верски и етнички хетерогено. Популационе и економске структуре тога времена се најбоље реконструишу помоћу пописа надлежних државно-војних и црквених власти. Према попису Карловачке митрополије из 1821. године, на простору Банатске границе живело је 157.877 православних становника, од тога 66.616 Срба.¹ Франц Ваничек, у свом капиталном делу о Војној граници, наводи да је према војном попису из 1820. године

* nino.delic@iib.ac.rs

** Рад је настао као резултат истраживања на пројекту Министарства просвете, науке и технолошког развоја Републике Србије *Од универзалних царстава ка националним државама. Друштвене и политичке промене у Србији и на Балкану* (Ев. бр. 177030).

¹ С. Гавриловић, *Сумарни попис православних Карловачке Митрополије 1821. године*, Зборник за историју Матице српске 7 (1973) 129–133.

на истом простору живело 174.586 житеља православне вероисповести (од укупно 199.360 становника).² Разлике у броју православних становника у временски блиским пописима веома су изражене. Црквени попис не обавештава о укупном броју становника области док војни попис не наводи етничку структуру православног становништва.

У Аустријском државном архиву у Бечу, у склопу заоставштине Јозефа Хостинекa у Ратном архиву, чува се и попис (или ревизија пописа) Банатске војне границе за 1819. годину.³ Вредност овог извора се огледа у томе што садржи податке о верској и „националној“ структури становништва. Аустријска статистика није испитивала становништво по питању њихове народности већ је националну класификацију вршила на темељу језика којим се пописани становници користе. Сходно томе, сви наводи о националној структури су заправо изведени из података о језику становништва. Попис садржи више рубрика о вероисповести (католици, грчко-сједињени, грчко-несједињени, некатолици и Јевреји) и националности становништва (Словени, Власи, Немци, Мађари, остали).⁴ Целокупно становништво се наводи као „домаће“ (Einheimisch) и „ефективно“ (Effectiv). Под „домаћим“ се подразумева домицилно правно становништво (заправо присутни и одсутни грађани дате круновине). Ефективно становништво је целокупно присутно становништво које се израчунава као збир присутних „домаћих“ грађана и присутних

² Ваничек није узимао у обзир број Јевреја. Њихов број је, међутим, занемарљив и не утиче на резултат. F. Vaniček, *Specialgeschichte der Militärgrenze*, IV Band, Wien 1875, 251–254.

³ Јозеф Хостинек је био капетан у аустријској војсци, историчар, аутор монографије о Војној граници: *Die K. K. Militär-Grenze, ihre Organisation und Verfassung*, I-II, Wien 1861. Његове белешке, преписи, исписи, али и многобројна оригинална документа која је користио приликом истраживања су тематски сређена у 8 кутија грађе у склопу посебних фондова Ратног архива у Бечу: Аустријски државни архив (Österreichisches Staatsarchiv, OESTA), Ратни архив (Kriegsarchiv, KA), Централне управе (Zentralstellen, ZSt), Бечки дворски ратни савет (Wiener Hofkriegsrat, HKR), Посебни фондови (Sonderreihen, SR), кутије (Kartons) бр. 31–38. Документа углавном не поседују посебне сигнатуре и сходно томе се наводе кутије.

Конскрипције (војни пописи) у Војној граници спровођене су на сваких пет до шест година. У међувремену су вршене њихове ревизије сваке године. За попис Банатске војне границе за 1819. годину није сасвим јасно да ли се ради о конскрипцији или њеној ревизији. Попис се налази у: OESTA, KA, ZSt, HKR, SR, 32.

⁴ Некатолици: ова рубрика се заправо односи на протестанте свих конфесија. Walachen (Власи, односно Румуни).

„туђинаца“ (Fremde; грађани из других аустријских круновина).⁵ Осим подробних података за 1819. годину, попис садржи и сумарне податке за читаву границу за 1818. годину. Према извору који представљамо, у Банатској граници је 1818. године живело 191.038 домаћих становника (196.687 у 1819. години).⁶

*Домаће становништво Банатске војне границе 1818. и 1819.*⁷

	Према народности/језику				Према вероисповести		
	Словени	Власи/ Румуни	Остали	Укупно	Православни	Остали	Укупно
1818.	82.372	89.600	19.066	191.038	166.666	24.372	191.038
1819.	85.069	92.239	19.379	196.687	172.159	24.528	196.687

Укупан број свих Словена и Влаха/Румуна у 1818. години је био 171.972 (1819: 177.308), односно за 5.306 већи него свих православних становника (1819: 5.149). У Банатско-немачкој регименти је живео значајан број Словака протестаната, што објашњава и већи број Словена од укупног броја православних житеља (4.653 у 1819. години). На осталим подручјима, број Словена и Влаха/Румуна углавном је приближан броју православаца. Уколико готово све Влахе/Румуне означимо као православце, преостали број православних становника могао би се изједначити са бројем Срба.⁸ Тиме се добија податак о приближно 77.000 Срба православне вероисповести у читавој Банатској граници у 1818. години (1819: 80.000) што је представљало око 40% од укупног броја становника (скоро 41% 1819).

Попис садржи и податке о броју насеља, зграда и породица у граници, као и о полу, брачном стању и грађанском праву домаћег

⁵ Оваква класификација становништва је била уобичајена у аустријској статистици тога времена. У „туђинце“ су у овом случају очигледно убројани и „странци“ (Ausländer: страни држављани).

⁶ Подаци о верској и језичко-народносној разноликости односе се на домаће становништво не и на ефективно.

⁷ OESTA, KA, ZSt, HKR, SR, 32.

⁸ Према попису Карловачке митрополије за 1821. број православних Грка и Цинцара је био готово занемарљив. Број православних Словена (православних становника који говоре словенским језиком) је стога готово идентичан броју православних Срба. Број унијата је толико мали да не утиче на резултате ни за Србе ни за Румуне. С. Гавриловић, *Исто*, 131.

становништва. Врсте запослења домаћих житеља наведене су у неколико рубрика: духовна лица (за католике, грчко-сједињене, грчко-несједињене и некатолике посебно); пензионери (официри и државни службеници); племићи; разне делатности (фабриканти, трговци и дућанције, уметници и разне занатлије, калфе и шегрти, гостионичари, виноградари, сељачке газде, надничари и возари/скелеције, слуге, остали).

Осим информација драгоцених за историјску демографију, попис садржи и подробне податке о економским приликама: сточни фонд (коњи, волови, бикови, краве, овце, свиње, козе); остала имовина и привредни објекти (кошнице, казани за ракију, плугови, кола, штагљеви, стаје, врсте погонских млинова); врсте земљишта (врсте сесија, њиве, ливаде, виногради, повртарске баште, пашњаци, шуме, разни насади, пустаре, пешчаре, стрелишта).

Попис се састоји од 4 листа са текстом уобличеним у табеле. Оригинална документа нису потписана, датирана, нити поседују посебну сигнатуру (једино су поједини листови нумерисани I-IV). Извор је писан руком, латиничним писмом на немачком језику.

Документа представљамо у интегралној форми, са тим да прецртани и зацрњени статистички подаци нису пренети. Наше интервенције су означене угластим заградама.

I. Hauptübersicht der Bevölkerung der banatischen Granze im Jahre 1819

	Zahl der Ortschaften			Gebäude		Familien		Diende	Dienstbare	Undienstbare	Summe der einheimischen männlichen Volksmenge	Summe der einheimischen weiblichen Volksmenge	Summe der ganzen einheimischen Volksmenge	Die fremden dazu	Die abwesenden davon	Summe der effectiven Volksmenge		
				Aerarische	Gemeinde	Privat	Behauste									Unbehauste	Männlich	Weiblich
Teutschbanat[er] R[e]g[i]m[en]t	47	134	106	10.461	10.288	857	2.913	16.502	30.475	49.890	48.209	98.099	1.939	114	51.002	48.922	99.924	
Wallach[isch] illyr[isches]	121	109	112	11.544	11.449	699	3.318	16.214	23.354	42.886	42.657	85.543	2.620	138	44.294	43.731	88.025	
Summe der R[e]g[i]m[en]ter	168	243	218	22.005	21.737	1.556	6.231	32.716	53.829	92.776	90.866	183.642	4.559	252	95.296	92.658	187.949	
Pancsova	1	43	7	1.362	1.362	381	60	826	3.162	4.048	4.227	8.275	705	145	4.548	4.287	8.835	
Weiskirchen	1	18	1	867	836	256	43	927	1.440	2.410	2.360	4.770	229	120	2.470	2.409	4.879	
Summe der Comunit[äten]	2	61	8	2.229	2.198	637	103	1.753	4.602	6.458	6.587	13.045	934	265	7.018	6.696	13.714	
Total-Summe von 1819	170	304	226	24.234	23.935	2.193	6.334	34.469	58.431	99.234	97.453	196.687	5.493	517	102.314	99.349	201.663	
Totalsumme von 1818	167	302	227	23.889	23.695	2.201	6.105	33.648	56.579	96.332	94.706	191.038	5.093	531	99.098	96.502	195.600	
Vermehrung	3	2	.	346	240	.	229	821	1.852	2.902	2.747	5.649	400	.	3.216	2.847	6.063	
Verminderung	.	.	1	.	.	8	14	.	.	.	

II. Übersicht der Habschaften der Bewohner der banatischen Granze imm mil[itär] Jahre 1819

Bezirke	Pferde		Ochsen	Stiere	Kühe		Schafe	Schweine	Geissen	Bienenstöcke	Brantweinkessel	Pflüge	Wagen		Schuppen	Stallungen	Mühlen ⁹		
	Zur Wirtschaft	Zur Zucht			Zur Wirtschaft	Zur Zucht							Beschlagene	Unbeschlagene			Beschlagene	Mahl-	Säge-
Teutschban[ater] R[e]g[imen]t	23.801	15.218	21.913	145	15.271	8.988	165.469	32.037	4	9.327	772	7.132	6.049	9.096	466	11.055	597½	1	.
Wallach[isch] ilyr[isches]	6.162	4.255	18.400	895	18.668	7.650	149.336	28.808	29.356	12.940	2.072	4.970½	4.239	4.575	186	7.602	534	2	38
Summe der R[e]g[im en]ter	29.963	19.473	40.313	1.040	33.939	16.638	314.805	60.845	29.360	22.267	2.844	12.102½	10.288	13.671	652	18.657	1.131½	3	38
Pancsova	1.529	208	512	25	737	2	7.866	1.015	1	1.121	76	242	366	497	214	566	29	.	.
Weisskirchen	691	.	2	6	817	.	540	441	.	187	169	177	423	44	.	508	3	.	.
Summe der Comun [itäten]	2.220	208	514	31	1.554	2	8.406	1.456	1	1.308	245	419	789	541	214	1.074	32	.	.
Total-Summe [von 1819]	32.183	19.681	40.827	1.071	35.493	16.640	323.211	62.301	29.361	23.575	3.089	12.521½	11.077	14.212	866	19.731	1.163½	3	38
Totalsumme v[on] 1818	32.150	18.914	42.492	957	35.235	14.136	301.875	56.076	28.732	16.960	3.022½	12.417	11.231	14.007½	2.026	18.873	1.136	4	36
Vermehrung	33	767	.	114	258	2.504	21.336	6.225	629	6.615	66½	104½	.	204½	.	858	27½	.	2
Verminderung	.	.	1.665	154	.	1.160	.	.	1	.

⁹ Mühlen (млинови); у ширем смислу речи као погонска постројења за: Mahl- (за зрно, производњу брашна), Säge- (за пилање, пилане), Walk- (за валкање сушна).

III. Übersicht des Grundbesitzes der banatischen Gränze 1819.

Bezirke	Ansassigkeiten										Äcker				Wiesen	
	Ganze	Dreyviertel	Halbe	Viertel	Unter einem Viertel	Davon Vacant			1. Klasse	2. Klasse	3. Klasse	Uklassificirt	Summe der Äcker	1. Klasse	2. Klasse	
						Ganze	¾ bis ¼	Unter ¼								Ubenützt
Teuschbanat[er] R[egiment]	2.106	1.829	2.112	2.471	68	.	.	.	119.260 932/1600 ¹¹	57.330 733/1600	11.253 52/1600	.	187.846 117/1600	47.654 1.169/1600	20.043 136/1600	
Wallach[isch] illyr[isches]	419	904	1.860	5.772	2.168	1	4	.	32.802 227/....	26.528 503/....	14.771 201/....	.	74.101 931/....	24.998 111/....	28.060 564/....	
Summe der R[e]g[im]en[ter]	2.525	2.733	3.972	8.243	2.236	1	4	.	152.062 1.159/....	83.858 1.235/....	26.024 253/....	.	261.945 1.048/....	72.652 1.280/....	48.103 700/....	
Pancsova	5.776 1450/1600	5.776 1450/....	.	.	
Weisskirchen	3.408 1.000/....	3.408 1.000/....	.	.	
Summe der Comu [nitäten]	9.185 850/....	9.185 850/....	.	.	
Total-Summe [von 1819]	2.525	2.733	3.972	8.243	2.236	1	4	.	152.062 1.159/....	83.858 1.235/....	26.024 253/....	9.185 850/....	271.131 298/....	72.652 1.280/....	48.103 700/....	
Totalsumme v[on] 1818	2.522	2.737	3.971	8.243	2.236	1	4	.	152.087 617/....	83.912 235/....	25.988 753/....	9.185 850/....	271.164 341/....	72.622 890/....	48.181 900/....	
Vermehrung	3	.	1	35 1.100/....	.	.	30 390/....	.	
Verminderung	.	4	.	.	3 ¹⁰	.	.	.	24 1.068/....	53 600/....	.	.	33	.	78 200/....	

¹⁰ Ovaј број је очигледно унесен пре него што је писар исправио поједине цифре у колони. Према коначном, исправљеном стању, бројеви за 1818. и 1819. су идентични.

¹¹ Величина земљишта је у јутрима (Joch) и у хватима као мањој јединици (у форми: xxxx/1600 или xxxx/....; према оригиналу).

наставак табеле са претходне стране

Bezirke	Wiesen			Wein-		Obst-	Summe der Rural und Industrial Gründe	Hutweiden		
	3. Klasse	Uklassifiziert	Summe der Wiesen	Garten	1. Klasse			2. Klasse	3. Klasse	Summe der Hutweiden
						Joch				
Teuschbanat[er]	18.763		86.461	6.917	3.889	285.112	39.340	19.820	13.629	72.790
R[egiment]	729/1600		404/1600	80/1600	1.583/1600	614/1600	317/1600	891/1600	656/1600	264/1600
Wallach[isch]	7.828		60.886	5.818	19.044	159.852	10.973	27.282	108.322	146.578
illyr[isches]	386/....		1.061/....	1.436/....	1.400/....	28/....	434/....	418/....	1.059/....	311/....
Summe der	26.591		147.347	12.735	22.934	444.964	50.313	47.102	121.952	219.368
R[e]g[im]en[ter]	1.115/....		1.495/....	1.516/....	1.383/....	642/....	751/....	1.309/....	115/....	575/....
Pancsova		4.494	4.494	664	312	11.248				2543
		1.559/1600	1.559/....	395/....	351/....	555/....				100/....
Weiskirchen		131	131	556	514	4.611				1.380
		1.060/....	1.060/....	1.150/....	1.340/....	1.350/....				
Summe der		4.626	4.626	1.220	827	15.860				3.923
Comu [nitäten]		1.019/....	1.019/....	1.545/....	91/....	305/....				400/....
Total-Summe	26.591	4.626	151.974	13.956	23.761	460.824	50.313	47.102	121.952	223.291
[von 1819]	1.115/....	1.019/....	914/....	1.461/....	1.474/....	947/....	751/....	1.309/....	115/....	975/....
Totalsumme	26.540	4.626	152.032	13.874	23.606	460.677	50.633	46.624	116.413	217.421
[von] 1818	1.415/....	1.019/....	45/....	232/....	1.552/....	570/....	224/....	1.457/....	527/....	1.048/....
Vermehrung	50			82	154	147		477	5.538	5.869
	1.000/....			1.229/....	1.522/....	377/....		1.452/....	1.188/....	1.527/....
Verminderung			57				319			
			731/....				1.073/....			

наставак табеле са претходне стране

Bezirke	Aeratische		Gemeinde		Maulbeerbaum u[nd] a [ndere] Plantagen		Predien u[nd] Riethe		Sandhügel		Schiesstaten u[nd] Exercier- Plätze	
	Waldungen		Waldungen		Waldungen		Waldungen		Waldungen		Waldungen	
Teuschbanat[er]	8.702	1.151	101	169.885	35.793	-						
R[egiment]	1.067/1600	591/1600	1.284/1600	637/1600	153/1600	959/....						
Wallach[isch]	484.054	46	740	2.689	4.251	16						
illyr[isches]	809/...	644/....	481/....	501/....		230/....						
Summe der	492.757	1.197	842	172.574	40.044	23						
R[e]g[im]en[ter]	276/....	1.235/....	165/....	1.138/....	153/....	1.189/....						
Pancsova	152						
Weisskirchen	.	.	4			.						
Summe der			1.310/....									
Comu [nitäten]			4			152						
Total-Summe	492.757	1.197	846	172.574	40.044	175						
[von 1819]	276/....	1.235/....	1.475/....	1.138/....	153/....	1.189/....						
Totalsumme	492.199	1.204 605/....	173	170.849	5.793	173						
[von] 1818	676/....		391/....	435/....	153/....	118/....						
Vermehrung	557		673	1.725	4.251	2						
	1.200/....		1.084/....	703/...								
Verminderung	.	6						
		970/....										

4. Beilage ad I. Klassification der einheimischen Volksmenge der banatischen Gränze 1819.

Bezirke	Nach der Nation						Nach der Religion				Nach der Verehelichung			
	Slawen	Walachen	Ungarn	Teutschen	Sonst	Katholiken	Gr[iechisch] untre	Gr[iechisch] nicht untre	Akatholische	Juden	Vereheligte		Ledige und Vervittwete	
											Mann[lliche]	Weib[lliche]	Mann[lliche]	Weib[lliche]
Teutschb [anater] R[e]lg[imen]t	57.021	27.857	2.579	9.390	1.252	11.450	3	80.225	6.421	.	21.694	21.707	28.196	26.502
Wallach[isch] ill [ynisches] R[e]lg[imen]t	20.684	63.310	52	929	568	1.723	18	83.680	81	41	18.678	18.680	24.208	23.976
Summe der R[e]lg[im en]ter	77.705	91.167	2.631	10.319	1.820	13.173	21	163.905	6.502	41	40.372	40.388	52.404	50.478
Pancsova	5.939	521	20	1.766	29	1.911	3	6.314	11	36	1.637	1.750	2.411	2.477
Weisskirchen	1.425	551	11	2.718	65	2.760	.	1.940	5	65	889	887	1.516	1.478
Summe der Com [unitäten]	7.364	1.072	31	4.484	94	4.671	3	8.254	16	101	2.526	2.627	3.929	3.955
Total-Summe [von 1819]	85.069	92.239	2.662	14.803	1.914	17.844	24	172.159	6.518	142	42.898	43.025	56.331	54.433
Totalsumme v[on] 1818	82.372	89.600	2.709	14.602	1.755	17.945	38	166.666	6.233	156	41.943	42.056	54.389	52.650
Vermehrung	2.697	2.639	.	201	159	.	.	5.493	285	.	955	969	1.942	1.783
Verminderung	.	.	47	.	.	101	14	.	.	14

наставак табеле са претходне стране

Nach dem Bürgerrechte		Nach Stand und Beschäftigung												
Bezirke	Bürger	Contribuents	Katholische				Geistliche				Pensionirte		Adeliche	Honoratioren
			Gr[iechisch] unirte		Gr[iechisch] Nicht unirte		Pfarrer u[nd] sonst[ige]	In Klöstern	Pfarrer u[nd] sonst[ige]	In Klöstern	[Gene]rale, Stabs-[u]nd] Oberoffiz[ie]re	K. K. Beamte		
			Pfarrer u[nd] sonst[ige]	In Klöstern	Pfarrer u[nd] sonst[ige]	In Klöstern								
Teutschb [anater] R[e]g[imen]t	.	.	9	5	.	.	96	3	4	16	2	10	15	
Wallach[isch] ill [yrisches] R[e]g[imen]t	.	.	4	.	.	.	165	6	.	18	3	8	16	
Summe der R[e]g[im en]ter	.	.	13	5	.	.	261	9	4	34	5	18	31	
Pancsova	249	1.170	7	.	.	9	2	1	28	
Weiskirchen	202	726	2	.	.	.	3	.	.	11	2	13	19	
Summe der Com [unitäten]	451	1.896	2	.	.	.	10	.	.	20	4	14	47	
Total-Summe [von 1819]	451	1.896	15	5	.	.	271	9	4	54	9	32	78	
Totalsumme v[on] 1818	475	2.009	17	4	1	.	269	10	4	59	11	41	64	
Vermehrung	.	.	.	1	.	.	2	14	
Verminderung	24	113	2	.	1	.	.	1	.	5	2	9	.	

наставак табеле са претходне стране

Nach Stand und Beschäftigung											
Vom Gewerbe lebende											
Bezirke	Fabrikunternehmer	Handelsleute u[nd] Kramer	Künstler und Handwerker	Gesellen, Ladeneener u[nd] Lehrjungen	Wirthe	Weinhauer	Ackerleute	Tagelöhner u[nd] Fahrlente	Knechte		Vom sonst
									Einheimische	Auswärtige	
Teutschb [anater] R[e]g[imen]t	.	184	648	76	46	5	9.115	841	696	769	116
Wallach[isch] ill [yrisches] R[e]g[imen]t	.	122	354	68	13	1	10.230	397	19	174	71
Summe der R[e]g[im en]ter	.	306	1.002	144	59	6	19.345	1.238	715	943	187
Pancsova	3	138	301	201	39	47	481	275	67	150	57
Weiskirchen	1	66	867	198	21	70	256	152	16	4	27
Summe der Com [uniäten]	4	204	568	399	60	117	737	427	83	154	84
Total-Summe [von 1819]	4	510	1.570	543	119	123	20.082	2.665	798	1.097	271
Totalsumme v[on] 1818	2	537	1.529	639	120	123	19.868	1.557	793	1.100	315
Vermehrung	2	.	41	4	.	.	214	108	5	.	.
Verminderung	.	27	.	.	1	3

Nino DELIĆ

THE CENSUS OF THE BANAT MILITARY FRONTIER 1819.

Summary

The Austrian state archives in Vienna, keep a huge number of historical sources concerning the territories of the former Military Frontier. One of it, The Census of the Banat Military frontier for the year 1819, provides important information about demographic and economic structures for the frontier as a whole and for minor administrative units as well. Summary data for the whole Banat frontier for the year 1818 are included too. According to available data, the entire Banat frontier had a population of 191.038 (consisting of 166.666 orthodox believers; 82.372 Slavs) in 1818. and 196.687 (172.159 orthodox believers; 85.069 Slavs) in 1819. The estimate number of orthodox Serbs can be determined with 77.000 in 1818 and 80.000 in 1819, which makes 40-41% of the total population. Data about specific land usage, number of livestock, artisans etc. can be used for further scientific research.

Keywords: Census, Demographics, Population, Land, Livestock, Banat frontier, Military frontier, The Habsburg Monarchy, 19th Century.

Чланак примљен: 30. 04. 2014.

Чланак коначно прихваћен за објављивање: 15. 08. 2014.

МЕШОВИТА ГРАЂА
Miscellanea
НОВА СЕРИЈА КЊ. XXXV

ISSN 0350-5650

INSTITUTE OF HISTORY

MISCELLANEA

NEW EDITION Vol. XXXV

Editorial board

BILJANA MARKOVIĆ, NEDELJKO V. RADOSAVLJEVIĆ,
RADOMIR J. POPOVIĆ, SRĐAN KATIĆ, VLADIMIR JOVANOVIĆ,
BOJANA MILJKOVIĆ-KATIĆ, LUDMILA KUZMICHEVA,
GABRIELLA SCHUBERT, LILIANA SIMEONOVA

Editor-in-chief

SRĐAN KATIĆ

Belgrade

2014

ISSN 0350-5650

ИСТОРИЈСКИ ИНСТИТУТ

МЕШОВИТА ГРАЂА
MISCELLANEA

НОВА СЕРИЈА Књ. XXXV

Редакциони одбор

БИЉАНА МАРКОВИЋ, НЕДЕЉКО В. РАДОСАВЉЕВИЋ,
РАДОМИР Ј. ПОПОВИЋ, СРЂАН КАТИЋ, ВЛАДИМИР ЈОВАНОВИЋ,
БОЈАНА МИЉКОВИЋ-КАТИЋ, ЉУДМИЛА КУЗМИЧЕВА,
ГАБРИЕЛА ШУБЕРТ, ЛИЛИАНА СИМЕОНОВА

Одговорни уредник
СРЂАН КАТИЋ

Београд
2014

Овај број *Мешовитне збирке - Miscellanea*
штампан је уз финансијску помоћ
Министарства просвете, науке и технолошког развоја
Владе Републике Србије

САДРЖАЈ

Драгана Амедоски, Срђан Катић ВЕРСКЕ ЗАДУЖБИНЕ МУСЛИМАНА НАХИЈЕ ПИРОТ (ШЕХИРКОЈ) 1570/1571. ГОДИНЕ	7
Срђан Катић, Татјана Катић НЕКОЛИКО ДОКУМЕНАТА О РУДНИКУ БРСКОВО У 16. ВЕКУ	19
Владан Гавриловић, Ненад Нинковић ПИСМА АРХИМАНДРИТА МОЈСИЈА ПУТНИКА ИЗ АРАДСКЕ ЕПАРХИЈЕ 1754. ГОДИНЕ	33
Недељко В. Радосављевић ЕПИСКОП КИРИЛ ЖИВКОВИЋ О РУКОПОЛОЖЕЊУ СВЕШТЕНИКА ЈОВАНА БАЛТИЋА И ПРИЛИКАМА У БОСНИ 1804.	51
Нино Делић ПОПИС БАНАТСКЕ ВОЈНЕ ГРАНИЦЕ 1819. ГОДИНЕ	67
Радомир Ј. Поповић ЦИРКУЛАР ИСПРАВНИЧЕСТВА ШАБАЧКОГ СРЕСКИМ КАПЕТАНИМА О ПРИКУПЉАЊУ ЂУРЂЕВСКОГ ПОРЕЗА 1835. ГОДИНЕ	81
Славиша Недељковић СВЕДОЧЕЊЕ ХАЈДУКА РИСТЕ ИЛИЈИЋА О ПОБУНИ СРБА У НИШКОМ ПАШАЛУКУ 1841. ГОДИНЕ	93
Мирослав М. Поповић ИЗВЕШТАЈ МИНИСТАРСТВА ПРАВДЕ И СТАТИСТИКА СУДСТВА ЗА ПЕРИОД 1844–1847. ГОДИНЕ	107

Јована Блажић, Јекатерина Владимировна Иванова ПИСМА МИТРОПОЛИТА МИХАИЛА ГРОФИЦИ А. Д. БЛУДОВОЈ: ПРИЛОГ ПРОУЧАВАЊУ РУСКО-СРПСКИХ ОДНОСА (1871–1874)	121
Горан Васин СВЕШТЕНСТВО ШАБАЧКЕ ЕПАРХИЈЕ ПО ПОПИСУ ИЗ 1879. ГОДИНЕ	139
Милан Кутлешић ДВА ПИСМА БРИТАНСКОГ ВИЦЕКОНЗУЛА НИКОЛЕ РАДОНИЋА ВАСОЈЕВИЋА КОНЗУЛУ САНДЕРСУ	155
Биљана Вучетић ПРОСВЕТНИ РАД СРБИЈЕ У ТУРСКОЈ ОД 1820. ДО 1912. ГОДИНЕ	167
Јована Шаљић, Милун Стијовић ИЗВЕШТАЈИ ШКОЛСКИХ НАДЗОРНИКА О РАДУ СИЈАРИНСКЕ ОСНОВНЕ ШКОЛЕ ЗА АЛБАНСКУ ДЕЦУ	205
УПУТСТВО ЗА АУТОРЕ	223
INSTRUCTIONS FOR CONTRIBUTORS	225